МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ПСИХОЛОГІЇ
ТА БЕЗПЕКИ
Кафедра менеджменту та економічної безпеки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мікроекономіка

Освітньо-професійна програма	Менеджмент та безпека бізнесу
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Код та назва галузі знань	07 «Управління та адміністрування»
Код та назва спеціальності	073 «Менеджмент»
Вид дисципліни	обов’язкова
Мова викладання	українська
Викладач	кандидат економічних наук, доцент Пацула Ольга Ігорівна o.patsula@lvduvs.edu.ua Zoom ID: 611 334 16 61 Пароль: 061145

Львів
2025 рік

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри менеджменту та економічної безпеки ННІУПБ (Протокол №14 від 11 серпня 2025 р.)

Мікроекономіка: силабус з навчальної дисципліни. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2025. 11 с.

ХАРАКТЕРИСТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Семестр навчання	3-й семестр
Обсяг (у кредитах ЄКТС/годинах)	4 кредити / 120 годин, з яких 64 години аудиторних занять
Анотація	Навчальна дисципліна спрямована на набуття здобувачами вищої освіти знань для вивчення особливостей поведінки споживача в умовах невизначеності; застосування аналітичних методів оцінки діяльності підприємства у миттєвому, короткостроковому та довгостроковому періодах; розроблення рекомендацій для підприємства щодо вибору оптимальної стадії виробництва, щодо оптимізації витрат виробництва та максимізації прибутку у поточному періоді та на перспективу; характеристики особливостей поведінки підприємства на різних типах ринків в умовах динамічних змін. Предметом навчальної дисципліни є вивчення мотивації поведінки господарюючих суб'єктів на рівні мікросистем: домогосподарств, фірм, окремих ринків, що функціонують в умовах обмеженості ресурсів та альтернативності напрямків їх використання.
Мета вивчення дисципліни	Формування у здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент та безпека бізнесу», зокрема, формування ринково-орієнтованого економічного світогляду учасника суспільного виробництва, здатного до самостійної підприємницької діяльності в умовах динамічної ринкової кон'юнктури; допомога в оволодінні універсальним інструментарієм прийняття раціональних господарських рішень в умовах обмеженості ресурсів та наявності альтернативних варіантів їх використання.
2. Програмні компетентності та результати навчання здобувача вищої освіти за ОПП «Менеджмент та безпека бізнесу»	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності(ФК)	СК 01. Здатність визначати та описувати характеристики організації. СК 02. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища. СК 03. Здатність визначати перспективи розвитку організації. СК 04. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.
Програмні результати за ОПП	ПРН04. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.
	ПРН 05. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організацій.
	ПРН 06. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.
	ПРН 07. Виявляти навички організаційного проєктування
	ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.
	ПРН 19. Демонструвати вміння визначення загроз організації,

	оцінювати їх дестабілізуючий вплив та наслідки.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теми занять	Види занять			Методи контролю	
	лекції	практичні заняття	самостійна робота		
Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки	2	2	3	лекції, дискусії, обговорення, ситуаційні завдання	усні відповіді, тестування, розв‘язання розрахунково-аналітичних задач, обговорення конкретних ситуацій, вирішення практичних завдань
Тема 2. Теорія граничної корисності	2	2	3	лекції, дискусії, обговорення, розрахункові задачі та ситуаційні завдання	усні відповіді, тестування, розв‘язання розрахунково-аналітичних задач, обговорення конкретних ситуацій, вирішення практичних завдань
Тема 3. Теорія кривих байдужості і споживчий вибір	2	2	3	лекції, дискусії, обговорення, розрахункові задачі та ситуаційні завдання	усні відповіді, тестування, розв‘язання розрахунково-аналітичних задач, обговорення конкретних ситуацій, вирішення практичних завдань
Тема 4. Основи аналізу попиту	2	2	3	лекції, дискусії, обговорення, розрахункові задачі та ситуаційні завдання	усні відповіді, тестування, розв‘язання розрахунково-аналітичних задач, обговорення конкретних ситуацій, вирішення практичних завдань
Тема 5. Основи аналізу пропозиції	2	2	3	лекції, дискусії, обговорення, розрахункові задачі та ситуаційні завдання	усні відповіді, тестування, розв‘язання розрахунково-аналітичних задач, обговорення конкретних ситуацій, вирішення практичних завдань
Тема 6. Ринкова рівновага. Державне регулювання ринку	2	2	3	лекції, дискусії, обговорення, розрахункові задачі та ситуаційні завдання	усні відповіді, тестування, розв‘язання розрахунково-аналітичних задач, обговорення конкретних ситуацій, вирішення практичних завдань
Тема 7. Моделювання поведінки споживача на ринку товарів	2	2	3	лекції, дискусії, обговорення, розрахункові задачі та ситуаційні завдання	усні відповіді, тестування, розв‘язання розрахунково-аналітичних задач, обговорення конкретних ситуацій, вирішення практичних завдань
Тема 8. Виробництво. Виробнича функція	2	2	3	лекції, дискусії, обговорення, розрахункові задачі та ситуаційні завдання	усні відповіді, тестування, розв‘язання розрахунково-аналітичних задач, обговорення конкретних ситуацій, вирішення практичних завдань
Тема 9. Витрати	2	2	3	лекції, дискусії,	усні відповіді, тестування,

виробництва				обговорення, розрахункові задачі та ситуаційні завдання	розв‘язання розрахунково-аналітичних задач, обговорення конкретних ситуацій, вирішення практичних завдань
Тема 10. Визначення ціни і обсягу виробництва продукту підприємством в умовах досконалої конкуренції	2	2	5	лекції, дискусії, обговорення, розрахункові задачі та ситуаційні завдання	усні відповіді, тестування, розв‘язання розрахунково-аналітичних задач, обговорення конкретних ситуацій, вирішення практичних завдань
Тема 11. Визначення ціни і обсягу виробництва продукту підприємством на монопольному ринку	2	2	3	лекції, дискусії, обговорення, розрахункові задачі та ситуаційні завдання	усні відповіді, тестування, розв‘язання розрахунково-аналітичних задач, обговорення конкретних ситуацій, вирішення практичних завдань
Тема 12. Визначення ціни і обсягу виробництва продукту підприємством на ринку монополістичної конкуренції	1	1	5	лекції, дискусії, обговорення, розрахункові задачі та ситуаційні завдання	усні відповіді, тестування, розв‘язання розрахунково-аналітичних задач, обговорення конкретних ситуацій, вирішення практичних завдань
Тема 13. Визначення ціни і обсягу виробництва в умовах олігополії	1	1	4	лекції, дискусії, обговорення, розрахункові задачі та ситуаційні завдання	усні відповіді, тестування, розв‘язання розрахунково-аналітичних задач, обговорення конкретних ситуацій, вирішення практичних завдань
Тема 14. Виробництво і попит на економічні ресурси	2	2	3	лекції, дискусії, обговорення, розрахункові задачі та ситуаційні завдання	усні відповіді, тестування, розв‘язання розрахунково-аналітичних задач, обговорення конкретних ситуацій, вирішення практичних завдань
Тема 15. Поведінка підприємства на ринку праці: визначення заробітної плати та рівня зайнятості	2	2	4	лекції, дискусії, обговорення, розрахункові задачі та ситуаційні завдання	усні відповіді, тестування, розв‘язання розрахунково-аналітичних задач, обговорення конкретних ситуацій, вирішення практичних завдань
Тема 16. Поведінка підприємства на ринку капіталу і природних	2	2	3	лекції, дискусії, обговорення, розрахункові задачі та ситуаційні	усні відповіді, тестування, розв‘язання розрахунково-аналітичних задач, обговорення конкретних ситуацій, вирішення

ресурсів				завдання	практичних завдань
Тема 17. Загальна рівновага та ефективність ринкової системи. Теорія добробуту	2	2	2	лекції, дискусії, обговорення, розрахункові задачі та ситуаційні завдання	усні відповіді, тестування, розв‘язання розрахунково-аналітичних задач, обговорення конкретних ситуацій, вирішення практичних завдань
Усього годин	**32**	**32**	**56**		

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ І КОНТРОЛЮ

Відвідування занять	відвідування лекційних та практичних занять є обов’язковим. Порушення академічної доброчесності під час проведення занять не допускається.
Місце проведення занять	заняття проводяться в аудиторіях навчально-наукового інституту управління, психології та безпеки згідно затвердженого розкладу. При запровадженні дистанційної або змішаної форми навчання в навчально-науковому інституті заняття проводяться з використанням платформ ZOOM та MOODLE згідно затвердженого розкладу
Місце проведення консультацій	каб 251, корпус Б3. При запровадженні дистанційної форми навчання консультації надаються у визначений графіком час з використанням платформи ZOOM
Відпрацювання пропущених занять	Пропущені практичні заняття, а також отримані під час їх проведення незадовільні оцінки здобувач вищої освіти може відпрацювати не пізніше як за два робочих дні до проведення екзамену. Основними формами індивідуального відпрацювання здобувачами вищої освіти пропущених занять або отриманих незадовільних оцінок є: - усно під час безпосереднього спілкування із науково-педагогічним (педагогічним) працівником з питань, передбачених планом практичного заняття, яке було пропущене чи на якому була отримана незадовільна оцінка; - письмово у формі підготовки та захисту реферату тощо по одному з питань теми пропущеного навчального заняття чи заняття, на якому була отримана незадовільна оцінка; - письмово у формі розв’язання тестових завдань із питань теми пропущеного навчального заняття чи заняття, на якому була отримана незадовільна оцінка; - виконання практичних завдань із питань теми пропущеного начального заняття чи заняття, на якому була отримана незадовільна оцінка; - вирішення тестових завдань або інших творчо-аналітичних завдань шляхом застосування комп’ютерних технологій із питань теми пропущеного навчального заняття чи заняття, на якому була отримана незадовільна оцінка. Відпрацювання незадовільних оцінок і пропущених навчальних занять здійснюється не більш як за однією темою в один робочий день. Відпрацювання здійснюється в каб 251, корпус Б3, щовівторка

	з 14.00 до 15.00. У випадку запровадження дистанційної форми навчання можливе відпрацювання пропущених занять з використанням платформ ZOOM та MOODLE.
Критерії поточного оцінювання знань здобувачів під час аудиторних занять	- *відмінно* - здобувач у повному обсязі: демонструє знання економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем, особливостей теорій граничної корисності, добробуту та кривих байдужості і споживчий вибір, основи аналізу попиту та пропозиції, ринкової рівноваги та державного регулювання ринку; моделювання поведінки споживача на ринку товарів; визначення ціни і обсягу виробництва продукту підприємством в умовах досконалої конкуренції, на монопольному ринку, на ринку монополістичної конкуренції, в умовах олігополії; поведінки підприємства на ринку праці: визначення заробітної плати та рівня зайнятості; поведінки підприємства на ринку капіталу і природних ресурсів; загальної рівноваги та ефективності ринкової системи. Вміє на високому рівні використовувати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань та робить обгрунтовані висновки в результаті здійснених обрахунків. - *добре* – здобувач достатньо повно володіє: знаннями економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем, особливостей теорій граничної корисності, добробуту та кривих байдужості і споживчий вибір, основи аналізу попиту та пропозиції, ринкової рівноваги та державного регулювання ринку; моделювання поведінки споживача на ринку товарів; визначення ціни і обсягу виробництва продукту підприємством в умовах досконалої конкуренції, на монопольному ринку, на ринку монополістичної конкуренції, в умовах олігополії; поведінки підприємства на ринку праці: визначення заробітної плати та рівня зайнятості; поведінки підприємства на ринку капіталу і природних ресурсів; загальної рівноваги та ефективності ринкової системи. Вміє на високому рівні використовувати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань та робить обгрунтовані висновки в результаті здійснених обрахунків з незначними помилками. - *задовільно* – здобувач в цілому володіє знаннями економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем, особливостей теорій граничної корисності, добробуту та кривих байдужості і споживчий вибір, основи аналізу попиту та пропозиції, ринкової рівноваги та державного регулювання ринку; моделювання поведінки споживача на ринку товарів; визначення ціни і обсягу виробництва продукту підприємством в умовах досконалої конкуренції, на монопольному ринку, на ринку монополістичної конкуренції, в умовах олігополії; поведінки підприємства на ринку праці: визначення заробітної плати та рівня зайнятості; поведінки підприємства на ринку капіталу і природних ресурсів; загальної рівноваги та ефективності ринкової системи. Не достатньо здатний використовувати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань та здійснення обгрунтованих висновків в результаті здійснених обрахунків. - *незадовільно* – здобувач не володіє навчальним матеріалом та не в

	змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.
	Оцінювання здійснюється за результатами середнього значення накопичення балів поточного контролю (аудиторної – до 80 балів та самостійної робіт – до 20 балів) та підсумкового контролю (екзамену – до 100 балів). **Результати навчання з аудиторної роботи** обчислюються за таким алгоритмом: – результат аудиторної роботи визначається як середній бал, помножений на коефіцієнт 16, та заокруглюється до цілого бала за математичними правилами (до 0,4 включно – до попереднього цілого числа, 0,5 і більше – до наступного цілого числа); – середній бал дорівнює сумі усіх отриманих позитивних оцінок (балів), поділених на відповідну кількість, при цьому: а. мінімальна кількість оцінок має становити не менше 6 оцінок; б. якщо кількість отриманих оцінок менша за 6, то кожна недостатня оцінка враховується як «нуль» балів; в. кількість позитивних оцінок, які перевищують визначену мінімально допустиму («додаткових») кількість оцінок, враховуються з коефіцієнтом 0,7; г. невідпрацьовані «незадовільні» оцінки та пропущені заняття враховуються як «нуль» балів; д. відпрацювання усіх «незадовільних» оцінок та пропущених занять не є обов'язковим. Обрахунок середнього бала за результатами аудиторної роботи здійснюється за тим самим алгоритмом, що і у разі його обрахунку для виставлення заліку. Загальна кількість балів за самостійну роботу визначається як сума отриманих балів за виконання видів робіт, передбачених робочою навчальною програмою навчальної дисципліни. Кількість балів, отриманих під час складання екзамену, не може бути більшою за 100 балів. Встановлюються: максимальні суми балів: за виконання завдань у рамках аудиторної та самостійної роботи – не більше 100 балів та за виконання завдань, винесених на екзамен, – не більше 100 балів. Формула розрахунку: $$РАР = \frac{СОД}{6+КДО*0,7+КНО} * 16$$ де: - РАР – результат аудиторної роботи; - СОБ – сума отриманих оцінок у балах; - 6 – мінімальна кількість оцінок за семестр; - КДО – кількість «додаткових» оцінок; - КНО – кількість невідпрацьованих «незадовільних» оцінок та невідпрацьованих пропущених навчальних занять. Максимальна кількість балів за самостійну роботу становить 20 балів. **Підсумкова екзаменаційна оцінка = (РАР+РСР+РПК)/2 ≤**

	100, де: РСР – сума балів за самостійну роботу; РПК – сума балів за екзамен У разі, якщо здобувач вищої освіти під час складання екзамену отримав менше 51 балу, екзамен вважається складеним на «нуль» балів, а в заліково-екзаменаційну відомість виставляються тільки бали, отримані за результатами поточного контролю. Якщо підсумкова екзаменаційна оцінка менша 60, здобувач вищої освіти вважається таким, що отримав оцінку «незадовільно» та ліквідовує академічну заборгованість за окремим графіком на визначених вище умовах. Здобувач має право покращити результати поточного контролю до моменту ліквідації академічної заборгованості.
Шкала оцінювання за шкалою ECTS	Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у ЛьвДУВС підсумкове оцінювання здійснюється за такою шкалою: 90 – 100 / відмінно / A; 82 – 89 /добре / B; 75 – 81 / добре / C; 64 – 74 / задовільно / D; 60 – 63 / задовільно / E; 35 – 59 / незадовільно / FX (із можливістю повторного складання); 0 – 34 / незадовільно / F (з обов'язковим повторним вивченням курсу). Під час проведення контрольного заходу допускається користування здобувачами вищої освіти довідковими матеріалами та іншими джерелами інформації (програма, таблиці, бланки, тощо), визначеними викладачем. У разі використання здобувачем вищої освіти під час здійснення семестрового контролю недозволених джерел інформації він відсторонюється від виконання семестрового контролю, а на самій роботі, у випадку письмової форми контролю, науково-педагогічний працівник вказує причину та час відсторонення і за неї виставляється «0» балів, незважаючи на обсяг і зміст написаного

ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література	1. Архієреєва С.І. Курс мікроекономіки: навчальний посібник. Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2019. 156 с. 2. Базілінська О.Я., Мініна О.В. Макроекономіка: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 348 с. 3. Григорків С.В. Моделювання економіки. Чернівці: Чернівецький нац.ун-т ім. Ю.Федьковича. 2019. 360 с. 4. Завидівська О.І. Мікроекономіка: опорний конспект лекцій з навчальної дисципліни підготовки бакалаврів. Львів, 2018. 46 с. 5. Каменева Н.М., Косич М.В., Александрова О.Ю. Мікроекономіка: Навч. посібник. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с. 6. Кокарєв В.І. Основи економічної теорії: курс лекцій. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 220 с. 7. Мартин О.М. Мікроекономіка: теорія, тести, задачі. Частина І: навчальний посібник. Львів : ЛДУ БЖД, 2021. 271 с. 8. Панчишин С.М., Островерх П.І., Грабинська І.В. Аналітична

	економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник: у 2 кн. 4-те вид., виправл. та доп. Кн. 1: Вступ до макроекономіки. Макроекономіка. Львів: Апріорі, 2020. 648 с. 9. Петрушенко Ю.М., Дудкін О.В., Костюченко Н.М. Мікроекономіка: конспект лекцій. Суми: Сумський державний університет, 2016. 206 с. 10. Полуяктова О.В. Економіка (курс мікроекономіки). Одесса: Південноукраїнський національний університет іменні К.Д. Ушинського, 2019. 202 с. 11. Шкодіна І.В. Мікроекономіка: навчально-методичний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес-економіка». Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 128 с.
Методичне забезпечення	1. Вінічук М.В. Програма з навчальної дисципліни «Мікроекономіка». Львів: ЛьвДУВС, 2024. 2. Пацула О.І. *Робоча програма навчальної дисципліни «Мікроекономіка»* для підготовки здобувачів освітнього ступеня бакалавр галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» навчально-наукового інституту управління, психології та безпеки. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2025. 29 с. 3. Пацула О.І. *Плани проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Мікроекономіка»* для підготовки здобувачів освітнього ступеня бакалавр галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» навчально-наукового інституту управління, психології та безпеки. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2025. 46 с.
Інформаційні ресурси	1. https://md.lvduvs.edu.ua/ **-** Система дистанційного навчання Львівського державного унівесритету внутрішніх справ. 2. https://www.lvduvs.edu.ua/elektronnyi-kataloh - електронна бібліотека ЛьвДУВС. 3. http//www.nbuv.gov.ua – Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. 4. http:// www.lsl.lviv.ua – Офіційний сайт Львівської національної наукової бібліотеки ім. В.Стефаника НАНУ. 5. http:// www.minfin.gov.ua – Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України.